STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH – wersja skrócona

Każdy uczeń ma prawo do bezpieczeństwa, szacunku, prywatności i pomocy. Ta wersja przedstawia najważniejsze informacje ze Standardów Ochrony Małoletnich: zasady relacji, ochronę w Internecie, zgłaszanie krzywdzenia i działania szkoły. Wsparcie obejmuje również uczniów pełnoletnich.

Kogo obowiązują Standardy

Zasady obowiązują wszystkich pracowników i osoby współpracujące ze szkołą, w tym nauczycieli, specjalistów, administrację i obsługę, praktykantów, wolontariuszy oraz prowadzących zajęcia i warsztaty. Uczniów obowiązują zasady bezpiecznych relacji i poszanowania praw innych osób.

Co oznacza:

Krzywdzenie - każde działanie lub zaniechanie naruszające dobro, prawa, godność, bezpieczeństwo, zdrowie fizyczne lub psychiczne małoletniego, w tym popełnienie czynu zabronionego na jego szkodę, przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zaniedbanie, wykorzystywanie lub inne nadużycie przewagi.

Przemoc fizyczna - oznacza celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu albo groźbę uszkodzenia ciała. Jest to działanie intencjonalne i zamierzone, mające na celu podporządkowanie ofiary i naruszenie jej nietykalności cielesnej oraz godności osobistej tj.: to: bicie, popychanie, szarpanie, szturchanie, kopanie itp., niszczenie/ przywłaszczenie przedmiotów należących do innych osób.

Przemoc psychiczna - to poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, krytykowanie, szantażowanie, grożenie, straszenie, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim wyśmiewanie, poniżanie i ubliżanie (zarówno w formie kontaktu bezpośredniego, jak i pośredniego). Formą psychicznej przemocy rówieśniczej jest intencjonalne izolowanie i wykluczanie z grupy.

Przemoc seksualna - to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez inną osobę. Wykorzystywanie seksualne z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Nękanie płciowe - zachowania werbalne, fizyczne i symboliczne, które przekazują poniżające i wrogie postawy wobec płci; niepożądaną uwagę seksualną, nasycone seksualnie komentarze i zaloty.

Cyberprzemoc oznacza działanie z użyciem urządzeń lub Internetu, które narusza dobro, prywatność, godność lub bezpieczeństwo dziecka.

Nie musisz samodzielnie ustalać, czy sytuacja jest przemocą. Jeśli coś budzi strach, wstyd, niepokój lub powtarza się mimo sprzeciwu, możesz poprosić o pomoc.

Bezpieczne relacje z pracownikami szkoły

Szacunek i równe traktowanie

- Pracownik działa dla dobra ucznia, szanuje jego godność, prywatność i prawo do własnego zdania. Słucha uważnie i odpowiada w sposób dostosowany do wieku, możliwości i sytuacji ucznia.
- Uwzględnia potrzeby, stan zdrowia, niepełnosprawność i trudności ucznia. Wspiera jego rozwój, nie faworyzuje i informuje o działaniach oraz decyzjach dotyczących jego osoby.
- Ma obowiązek reagować na krzywdzenie, dyskryminację, wykluczenie i zagrożenie bezpieczeństwa.

Zachowania niedopuszczalne

- Stosowanie przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej; poniżające i dyskryminujące uwagi, obraźliwe gesty, wulgaryzmy i niestosowne żarty.
- Wykorzystywanie przewagi wynikającej z wieku, funkcji lub pozycji, tworzenie krzywdzącej zależności i przyjmowanie korzyści wpływających na bezstronność.
- Relacje romantyczne lub seksualne z uczniem, seksualne komentarze i gesty oraz udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych.
- Proponowanie alkoholu, nikotyny, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych; utrwalanie wizerunku ucznia do prywatnych celów.
- Ujawnianie informacji o uczniu osobom nieuprawnionym.

Kontakt fizyczny

Dotyk musi mieć uzasadnienie w bezpieczeństwie lub działaniach edukacyjnych i opiekuńczych, być jawny i respektować indywidualne granice ucznia. Powinien być akceptowany przez ucznia, jeśli pozwala na to sytuacja. Niestosowny dotyk i kontakt wymuszony przewagą lub naciskiem są zabronione. W zagrożeniu życia lub zdrowia pracownik może podjąć proporcjonalną interwencję, tylko na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia.

Kontakty poza lekcjami i w Internecie

Kontakt dotyczy spraw dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych. Podstawą jest Librus i komunikacja służbowa. Messenger jest dopuszczony w sprawach szkolnych w godzinach 7–18; wyjątkowo wychowawca może napisać później, np. o odwołaniu rannych zajęć. Komunikacja powinna być przejrzysta i możliwa do zweryfikowania. Rekomendujemy obecność drugiej osoby dorosłej na czacie grupowym.

Pracownik nie może zapraszać uczniów do swojego domu, organizować prywatnych spotkań bez wiedzy rodziców i dyrektora ani nawiązywać prywatnych kontaktów w mediach społecznościowych, w tym wysyłać i przyjmować zaproszeń do znajomych. Spotkanie z małoletnim poza godzinami pracy wymaga poinformowania dyrektora i zgody rodzica lub opiekuna. Także w relacjach rodzinnych i towarzyskich obowiązuje poufność informacji o innych uczniach.

Bezpieczne relacje między uczniami

Każdy ma równe prawa bez względu na płeć, pochodzenie, wyznanie, sytuację materialną i rodzinną, orientację seksualną, stan zdrowia i indywidualne potrzeby, w związku z tym:

- Szanuj prawo innych do własnego zdania, ich poglądy i wygląd oraz ich prawo do popełniania błędów. Respektuj granice, prywatność i prawo do odmowy.
- Nie bij, nie popychaj, nie groź, nie szantażuj i nie zmuszaj do zachowań wbrew woli. Nie poniżaj, nie wyśmiewaj i nie wykluczaj celowo z grupy.
- Nie naruszaj nietykalności cielesnej ani wolności seksualnej. Nie zabieraj i nie niszcz cudzych rzeczy.
- Nie posiadaj, nie podawaj i nie udostępniaj niedozwolonych substancji, alkoholu, nikotyny, narkotyków ani dopalaczy.
- Nie publikuj obraźliwych komentarzy, nie podszywaj się pod innych i nie twórz treści w ich imieniu. Nie twórz, nie przerabiaj i nie rozpowszechniaj ośmieszających zdjęć lub filmów. Nie zachęcaj do hejtu i wykluczania.
- Jeśli jesteś świadkiem przemocy, zgłoś ją dorosłemu. Reaguj bez narażania siebie i nie rozpowszechniaj krzywdzących materiałów.

Przewaga grupy nad jedną osobą, nierównowaga sił, ryzyko odwetu lub poważne pogorszenie samopoczucia ucznia wymagają szczególnej uwagi. Szkoła nie może bagatelizować krzywdy ani naruszać godności ucznia, który złamał zasady.

Bezpieczeństwo w Internecie

Szkolne komputery i sieć Wi-Fi mają zabezpieczenia ograniczające dostęp do niebezpiecznych treści i oprogramowania. Dostęp do Wi-Fi wymaga hasła. Jeśli zauważysz niebezpieczne treści, cyberprzemoc lub naruszenie prywatności, zgłoś to pracownikowi szkoły.

Ochrona wizerunku i danych osobowych

Masz prawo do prywatności. Dane o Tobie otrzymują tylko osoby i instytucje uprawnione. Zdjęcia i nagrania nie mogą być wykonywane wbrew Twojej woli. Przy utrwalaniu i wykorzystywaniu wizerunku małoletniego szkoła uzyskuje wymaganą zgodę rodzica lub opiekuna i informuje o celu oraz sposobie użycia materiału. Wyjątki prawne mogą dotyczyć wizerunku stanowiącego jedynie szczegół całości, np. publicznej imprezy.

Szkoła respektuje brak zgody i sprzeciw ucznia. Nie publikuje ujęć poniżających, intymnych, ośmieszających ani przedstawiających ucznia w kryzysie; unika ujawniania danych wrażliwych.

Materiały przechowuje w zabezpieczonych zasobach. Pracownik używający prywatnego sprzętu musi po wykorzystaniu trwale usunąć materiały; nie może ich przechowywać na prywatnych urządzeniach lub w prywatnej chmurze. Osoby zewnętrzne nagrywają za zgodą dyrektora i pod nadzorem personelu. Naruszenia zgłaszaj dyrekcji.

Jak zgłosić krzywdzenie lub naruszenie zasad

- Zgłoszenie może dotyczyć Ciebie albo innej osoby. Mogą je przekazać uczniowie, rodzice, opiekunowie i pracownicy szkoły.
- Zwróć się do wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora lub dowolnego zaufanego nauczyciela albo pracownika. Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń i udzielanie wsparcia są pedagog, psycholog i dyrektor.
- Porozmawiaj osobiście lub napisz przez Librus. Jeśli trudno Ci mówić, przekaż informację na piśmie lub poproś o sposób komunikacji dostosowany do Twoich potrzeb.
- Powiedz, co się stało, kogo dotyczy sytuacja, gdzie i kiedy do niej doszło oraz czy zagrożenie nadal trwa. Możesz przekazać dostępne wiadomości lub inne materiały, ale nie musisz mieć dowodów, żeby zgłosić niepokój.
- Jeśli sprawa dotyczy pracownika, możesz zgłosić ją bezpośrednio dyrektorowi. Przekroczenie granic relacji pracownik–uczeń wymaga niezwłocznego poinformowania dyrektora.
- Osoba przyjmująca zgłoszenie niezwłocznie przekazuje informację koordynatorowi i dyrektorowi. Jeśli nadal jesteś zagrożony lub nie otrzymujesz pomocy, powiedz o tym kolejnej zaufanej osobie.

Poufność i ochrona przed odwetem

Zgłoszenia są rozpatrywane z poszanowaniem godności i poufności. Informacje są przekazywane osobom uprawnionym, potrzebującym ich do interwencji. Szkoła chroni osobę zgłaszającą, świadka i osoby wspierające przed odwetem.

Kto odpowiada za ochronę i wsparcie

- Pedagog — jest koordynatorem Standardów. Pedagog i psycholog — rozpoznają sytuację ucznia, zabezpieczają materiały, oceniają zagrożenie, opracowują plan pomocy i udzielają wsparcia. W odpowiednich przypadkach wszczynają procedurę Niebieskiej Karty. Prowadzą zabezpieczoną dokumentację i rejestr interwencji.
- Wychowawca — zbiera informacje, współpracuje z pedagogiem lub psychologiem, uczestniczy w działaniach zespołu i monitoruje realizację planu pomocy.
- Każdy pracownik — ma obowiązek zareagować na podejrzenie krzywdzenia i niezwłocznie przekazać informacje osobom odpowiedzialnym.

Co robi szkoła po zgłoszeniu

Szkoła zapewnia bezpieczeństwo i wyjaśnia każdą zgłoszoną sprawę. Zespół tworzą wychowawca, pedagog lub psycholog oraz — zależnie od potrzeb — pielęgniarka, nauczyciel współorganizujący lub inny pracownik. Rozmawiają z uczniem i osobami mającymi istotne informacje, oceniają zagrożenie oraz opracowują plan pomocy. Działania są dokumentowane, a ich skuteczność monitorowana.

- Zagrożenie życia lub zdrowia — natychmiastowe wezwanie pogotowia i/lub policji oraz działanie według zaleceń służb.
- Krzywdzenie w rodzinie — współpraca z rodzicami lub opiekunami, jeśli nie zagraża bezpieczeństwu ucznia; plan pomocy, a w przewidzianych przypadkach procedura Niebieskiej Karty i zawiadomienie odpowiednich instytucji.
- Krzywdzenie przez pracownika — sprawą zajmuje się dyrektor z zespołem. Ustala pomoc i podejmuje działania wobec pracownika. Przy podejrzeniu przestępstwa zawiadamia policję lub prokuraturę i, zgodnie z pełnymi Standardami, odsuwa nauczyciela od obowiązków.
- Krzywdzenie przez rówieśnika — rozmowy i działania ochronne, wychowawcze oraz naprawcze, a gdy potrzeba także środki ze statutu szkoły i zawiadomienie instytucji. Pierwszeństwo ma bezpieczeństwo osoby pokrzywdzonej; szkoła rozpoznaje też potrzeby wsparcia ucznia, który krzywdził.

Pomoc dostosowana do potrzeb ucznia

Szkoła dostosowuje rozmowę, zgłoszenie, interwencję i udział w planie pomocy do możliwości ucznia, uwzględnia zalecenia opinii i orzeczeń oraz ogranicza bariery. Zachowań wynikających z tych trudności nie uznaje automatycznie za agresję lub złośliwość. Informacje o zdrowiu i potrzebach są szczególnie chronione.

Uczeń pełnoletni może samodzielnie zgłaszać krzywdzenie i korzystać ze wsparcia. Ma prawo do informacji i udziału w ustalaniu planu pomocy oraz do samodzielnych decyzji dotyczących jego osoby. Informacje przekazuje się rodzicom za jego zgodą lub w przypadkach przewidzianych prawem.

Dostęp do Standardów i ich aktualizacja

Pełne Standardy są dostępne na stronie internetowej szkoły, w bibliotece szkolnej oraz u pedagoga i psychologa. Wersja skrócona jest dostępna na stronie szkoły i na tej tablicy.